
Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2022:2

Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på svenskt teckenspråk

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2022:5 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på svenskt teckenspråk. I skrivelsen föreslås kyrkomötet besluta att från och med pingstdagen 28 maj 2023 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I, i urval till svenskt teckenspråk användas i Svenska kyrkan. Utskottet föreslår att skrivelsen ska bifallas.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag i skrivelse 2022:5 att från och med pingstdagen 28 maj 2023 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I till svenskt teckenspråk i urval användas i Svenska kyrkan.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2022:5 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på svenskt teckenspråk

Kyrkomötet beslutar att från och med pingstdagen 28 maj 2023 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I till svenskt teckenspråk i urval användas i Svenska kyrkan.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2022:5 i Ln 2022:2y, *bilaga 1*.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2022:5 i Kn 2022:4y, *bilaga 2*.

Bakgrund

Den översättning av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I (kyrkohandboken) till svenskt teckenspråk i urval som kyrkostyrelsen lägger fram i skrivelsen är en översättning som ska fungera i Svenska kyrkans kyrkoliv. Urvalet har gjorts så att en fullständig högmässa ska kunna firas och att de kyrkliga handlingarna dop, bikt,

konfirmation, vigsel och begravning kan firas fullt ut. Teologiska överväganden har varit en integrerad del av översättningen.

Kyrkostyrelsen fastslog i ett policydokument den 14 juni 2012 att den nationella nivån ”svarar för att Svenska kyrkans böcker finns tillgängliga på de språk som används i gudstjänster och kyrkliga handlingar samt att influenser från olika språk och traditioner tas tillvara i arbetet med att utveckla Svenska kyrkans gudstjänstliv och böcker”. Efter reformationen har Svenska kyrkans psalmbok och kyrkohandbok helt eller delvis funnits på andra språk än svenska. Syftet har varit att språkliga minoriteter inom Svenska kyrkan ska få möjlighet att använda sitt eget språk.

Det svenska teckenspråket har ett särskilt skydd som regleras i språklagen (2009:600). Dövas och hörselskadades rätt till teckenspråk är tryggad, eftersom Sverige ställt sig bakom åtagandena i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Enligt kyrkostyrelsen ger Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I på svenskt teckenspråk en god förutsättning för gudstjänstliv för döva, hörselskadade och övriga teckenspråkiga. Översättningen spelar en viktig roll för att understödja minoritetens engagemang och intressen i kyrka och gudstjänstliv och för att främja och synliggöra minoritetens identitet. Det har en stor betydelse för barn och ungas identitetsutveckling. Av skrivelsen framgår att översättargruppen har bestått av tre personer, två hörande med tjänst i Svenska kyrkan och med mångårig erfarenhet av teckenspråkigt arbete och en tredje person som är döv teckenspråkig lingvist. Översättningarna har prövats av översättarna som själva är aktiva i Svenska kyrkans teckenspråkiga gudstjänstliv och korrigerats efter prövning. Den teologiska granskningen är genomförd genom att en teologisk sakkunnig i samspel med översättarna diskuterat materialet och dess direktiv.

Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I på svenskt teckenspråk är en avancerad översättning i urval som består av ett antal inspelade filmer. Den ska ses som ett komplement till kyrkohandboken. Eftersom den som använder svenskt teckenspråk kan läsa svenska så är inga av de inledande texterna eller de anvisningar som följer med kyrkohandboken översatta. För de kyrkliga handlingarna är ett begränsat antal bibeltexter översatta för varje gudstjänst. Översättningen föreslås tas i bruk 28 maj 2023 och den kommer att kunna ses och laddas ned genom Svenska kyrkans webbverktyg för gudstjänstarbete.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag i skrivelse 2022:5 att från och med pingstdagen 28 maj 2023 får översättningen av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I till svenskt teckenspråk i urval användas i Svenska kyrkan.

Utskottet uttrycker sin tacksamhet och glädje över att det nu finns en översättning på svenskt teckenspråk som gör det möjligt att fira gudstjänst i en teckenspråkig församling.

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Anna Cöster, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Manilla Nordanstig, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Lars G Linder, Mattias Lundberg, Knapp Anna Eriksson, Johan Garde, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Mia Möller, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Åke Bonnier har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2022:2y

**Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på svenskt
teckenspråk**

Läronämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2022:5 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på svenskt teckenspråk

I linje med sina tidigare yttranden (Ln 2002:2y, 2004:1y, 2005:7y, 2019:5y, 2021:2y) vill läronämnden uttrycka stor tillfredsställelse och glädje över att Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I nu i urval finns tillgänglig på svenskt teckenspråk. Detta är ett viktigt uttryck för att Svenska kyrkan är flerspråkig och möjliggör för fler att fira gudstjänst enligt Svenska kyrkans ordning.

Läronämnden konstaterar att det är den svenskspråkiga versionen av kyrkohandboken som är normativ för Svenska kyrkan, men bejakar att den genom översättning, tolkning och kontextuella anpassningar har gjorts tillgänglig på ytterligare ett språk.

Uppsala den 26 augusti 2022

På läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Cristina Grenholm, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Susanne Rappmann, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Andreas Holmberg, Marta Axner Ims, Teresa Callewaert, Ninna Edgardh, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winninge och Johannes Zeiler.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2022:4y

**Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på svenskt
teckenspråk**

Kyrkorättsnämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2022:5 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på svenskt teckenspråk

I enlighet med kyrkoordningen beslutar kyrkomötet vilka översättningar till andra språk av Svenska kyrkans gudstjänstböcker som får användas i Svenska kyrkan. En översättning av *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I* föreligger. Genom skrivelsen läggs översättningen *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I på svenskt teckenspråk, i urval* fram till kyrkomötet för beslut. Skrivelsen beskriver innehållet i översättningen och hur översättningsarbetet gått till.

Kyrkorättsnämnden ska enligt 4 kap. 1 a § kyrkomötets arbetsordning yttra sig över förslag till ändringar i kyrkoordningen och i andra bestämmelser som beslutas av kyrkomötet som finns i en skrivelse från kyrkostyrelsen eller kyrkomötets presidium eller i en motion. Förslaget i kyrkostyrelsens skrivelse 2022:5 är att se som förslag till kyrkomötesbeslut om bestämmelser. Enligt praxis blir beslut av detta slag utfärdade som bestämmelser i serien Svenska kyrkans bestämmelser (SvKB).

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget att erinra mot förslaget i kyrkostyrelsens skrivelse 2022:5.

Uppsala den 2 september 2022

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Heidi Stenberg, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz, ordförande, Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Mats Törnered, Margareta Nisser-Larsson, Mattias Benke, Margareta Andersson, Sten Janson och biskop Susanne Rappmann.